

## Nr 330.

Av herr **Bodin, Gunnar**, och herr **Heiding**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

Genom statsmakternas försorg har man velat tillförsäkra jordbrukarna ett skäligt pris för smör och produktmjölk beräknat att utgöra en om än knapp lön för odlarmödan. Exempelvis i fråga om det norrländska jordbruket ha de naturliga förutsättningarna för jordbrukets bedrivande sammanhängande med klimat, dåliga förbindelser m. m. med skäl ansetts motivera särskilda stödåtgärder. Ogynnsamma produktionsförhållanden ha föranlett att stödet för de nordligare länens del förstärkts. Så ha t. ex. av prisutjämningsmedlen särskilda tillskott lämnats till leverantörer av produktmjölk.

Det vill emellertid synas som om i konsekvens härmed speciella naturförhållanden skulle motivera motsvarande jämkningar även i fråga om andra bygder.

På Gotland och Öland i synnerhet å magrare jordar där jordbruket sålunda arbetar under de svåraste förhållandena förekommer på våren och försommaren samt över huvud taget när ymnigt regn följer efter torrperioder på kalkartade betesmarker i riklig utsträckning en lökartad växt. Vid tider då annars mjölkproduktionen skulle kunna göras mera ekonomisk genom att djuren kunde födas av dessa beten medför förekomsten av denna lökartade växt på betesmarkerna att mjölken från betes kreaturen erhåller en lökartad smak, som även vidhäftar det därav framställda smöret samt gör detta mindre tjänligt som bordsmör.

Detta medför att smöret icke kan exporteras såsom prima runmärkt smör. Oaktat att mejerihanteringen i dessa trakter står högt och mejerierna ofta med dryga kostnader bringats upp i hög klass med modern utrustning och goda framställningsmetoder kan likväl icke ett tillfredsställande pris utvinnas för det s. k. löksmöret.

Under åren 1935/1936/1937 har enligt inhämtade uppgifter löksmöret för Gotlands del uppgått till

Gotlands mejeriförbund . . . . .	330 134 kg
Lärbro mejeri . . . . .	25 078 »
Vamblingbo mejeri . . . . .	17 000 »
Gotlands norra mejeri . . . . .	16 050 »
Alskog mejeri . . . . .	19 600 »

---

Summa kg 407 862

I medeltal har för detta smör utvunnits ett pris, som med 28 öre per kg understigit gällande medelnoteringar. För Gotlands mejeriförbunds del ha priserna för år 1935 inemot 220 000 kg, 1936 58 369 kg och 1937 51 765 kg med respektive (1935) 37 öre per kg, (1936) 22 öre per kg och (1937) 25 öre per kg understigit noteringarna.

Enligt av södra Kalmar läns mejeriförbund angående dess produktion lämnade uppgifter har under 1937 det öländska s. k. löksmöret uppgått till 82 314 kg och därför ett pris utvunnits, som med ungefär 35 öre per kg understigit gällande medelnotering.

De förluster, som jordbruket i dessa bygder fått vidkännas på grund av berörda förhållanden, äro sålunda betydande nog. De äro även så mycket mera kännbara, som därav ju drabbas just de magraste jordarna och de av naturen minst gynnade jordbrukstrakterna. Det synes därför rimligt att, liksom ett särskilt stöd lämnas det jordbruk, som i andra landsändar har att kämpa med svåra produktionsförhållanden, även dessa trakter komma i åtnjutande av särskilda stödåtgärder.

Med hänvisning till vad som anförts föreslås i anslutning till Kungl. Maj:ts proposition nr 266,

att riksdagen ville besluta ur jordbrukets prisregleringsfond ställa medel till svenska mejeriernas riksförenings förfogande för beredande av särskilt prisutjämningsbidrag utöver det som tilldelas produktmjölken enligt vanliga grunder till det belopp som motsvarar det lägre pris smöret betingat jämfört med gällande riksnötering intill 25 öre per kg smör motsvarande 1 öre per kg mjölk åt gotländska och öländska producenter av s. k. löksmör.

Stockholm den 23 april 1938.

*Gunnar Bodin.*

*Arthur Heiding.*